

© VRT/FRED DEBROCK

ALICJA GESCINSKA

ARMOEDE IS ONVRIJHEID

Op 17 oktober vond de internationale dag voor de bestrijding van armoede plaats. Hoewel we leven in een wereld waarin velen steeds meer hebben, slagen we er blijkbaar niet in om armoede met wortel en tak uit te roeien. Onlangs nog raakte bekend dat 1 op 8 kinderen in Vlaanderen in armoede opgroeit. Dat is schrijnend. Armoede veroorzaakt namelijk heel wat psychische, sociale en lichamelijke schade. En we kunnen ook niet geloofwaardig verkondigen dat we een vrije samenleving zijn die sociale rechtvaardigheid nastreeft, wanneer we laks reageren op armoede.

Armoede is vaak een vicieuze cirkel waaruit het moeilijk ontsnappen is. Het is een toestand waarin velengeboren worden en een drijfzand waaruit het moeilijk ontsnappen is. Niemand heeft schuld of verdienste aan de plek waar hij geboren wordt, ook niet die 1 op 8 Vlaamse kinderen die in armoede opgroeien. Sociale rechtvaardigheid houdt in dat we mensen die geen schuld treft aan de toestand waarin ze zich bevinden, een touw toewerpen om hen uit het drijfzand te trekken. Kinderarmoede is misschien wel de grootste uitdaging in ons streven naar sociale rechtvaardigheid.

Ook onze vrijheid verkrumelt wanneer armoede welig tiert. Armoede zet een rem

op de menselijke vrijheid. We beschouwen vrijheid vaak als een vrijgeleide hebben, als de afwezigheid van verboden en geboden. Maar zo'n vrijheid komt vooral de sterksten in een samenleving ten goede, niet hen die een duwtje in de rug nodig hebben en baat hebben bij wat meer inmenging. Is de analfabeet vrij om te lezen, wanneer niemand het hem verbiedt? Is de rolstoelgebruiker vrij om naar de bovenste verdieping van een gebouw zonder lift te gaan, omdat er geen verbodsteken staat? Dat is wrang. Pas wanneer er speciale voorzieningen en regulaties zijn, is die vrijheid meer dan een holle frase of lege doos.

Voor mensen die in armoede leven, zijn veel vrijheden zulke lege dozen. Vrijheid is geen koopwaar, maar er hangt wel een prijskaartje aan. Kwalitatief onderwijs, goede gezondheidszorg, gedegen huisvesting, een krachtig sociaal netwerk; dat zijn essentiële voorwaarden – de Amerikaanse filosofe Martha Nussbaum noemt dit capabilities – om zelf de koers van je leven te bepalen. Maar die voorwaarden van vrijheid vergen vaak heel wat financiële slagkracht. Vrijheid kost vaak ook geld. Het lijkt misschien cynisch, maar het is helaas wel heel toepasselijk dat de Amerikanen het woordje liberty op hun muntstukken drukken.